

BOEKBESPREKING.

Prof. Dr. J. RITZEMA BOS en T. A. C. SCHOEVERS, „*Ziekten en Beschadigingen der Landbouwgewassen*,” 1e Deel. Vierde, geheel gewijzigde druk. — Groningen en Den Haag, J. B. WOLTERS' Uitgevers-maatschappij, 1919.

Van het bekende werk van Prof. RITZEMA BOS uit de reeks „Geïllustreerde Land- en Tuinbouwbibliotheek”, dat bovenstaanden titel draagt, verscheen onlangs de vierde druk van het eerste deel. Deze is bewerkt door den oorspronkelijken schrijver in samenwerking met den Heer SCHOEVERS, die, door zijn jaren lange werkzaamheid als phytopatholoog aan het Instituut voor Phytopathologie te Wageningen, voor die taak zeker ten volle berekend mag worden geacht.

Naar in het Voorbericht wordt medegedeeld, was van verschillende zijden de wensch geuit, dat niet weer, zooals in den derden druk, de volgorde der behandeling zou worden gekozen naar de ziekteverwekkende oorzaken, maar dat zou worden teruggekeerd tot die, welke in de beide eerste drukken was in acht genomen, n.l. volgens de gewassen, waarbij de ziekten en beschadigingen voorkomen; vooral voor den praktischen landbouwer maakt dit het gebruik van het boek veel gemakkelijker. Daar staat evenwel tegenover, dat vele insecten of zwammen bij verschillende planten voorkomen en daar gelijksoortige ziekteverschijnselen teweeg brengen, zoodat nuttelooze herhalingen niet te vermijden zouden zijn.

Om nu aan den wensch der gebruikers tegemoet te komen en toch zooveel mogelijk het genoemde bezwaar te ontgaan, zullen in den nieuwen druk — die, evenals de 3e, uit vijf deeltjes zal bestaan — de ziekten en beschadigingen besproken worden in de volgorde der verschillende soorten van gewassen, maar vooraf worden behandeld de beschadigingen door invloeden van de anorganische wereld, alsmede die, welke worden veroorzaakt door dieren en planten, welke zeer vele plantensoorten aantasten, zooals veldmuizen, schadelijke vogels, ritnaalden, emelten, aaltjes, bremraap, warkruid, enz. Ook zal een afzonderlijk hoofdstuk worden gewijd aan de bespreking der middelen ter bestrijding van de vijanden onzer cultuurgewassen uit het planten- en het dierenrijk, waarbij ook onze verschillende wetten en besluiten, die betrekking hebben op bestrijding en voorkoming van schade aan landbouwgewassen, ter sprake zullen komen.

Dit eerste deeltje nu bevat:

1. *Inleiding.*

- a. Beknopt overzicht van den bouw en de levensverrichtingen der normale plant.
- b. Algemeene beschouwingen over ziekte en dood van planten en plantendeelen; waardoor deze zijn gekenmerkt en waardoor ze worden veroorzaakt.
- c. Overzicht van de belangrijkste groepen van planten en dieren, die oorzaak kunnen zijn van ziekten en beschadigingen van landbouwgewassen.

II. *Beschadigingen en ziekten, veroorzaakt door de inwerking van de anorganische natuur.*

a. Atmospherische invloeden: gebrek aan licht, invloed van de temperatuur, schadelijke werking van den regen, van den wind, van den hagel, inwerking van giftige stoffen in de atmosfeer.

b. Invloeden, zetelende in den bodem: onvoldoende gaswisseling in den grond, gebrek aan water, afwisseling tusschen gebrek aan en overvloed van water, overmatig groote hoeveelheden voedende stoffen, giftige stoffen in den grond.

Naast veel, dat van ouds bekend is, zal de lezer ook heel wat nieuws in deze uitgaaf vinden; zoo, bijvoorbeeld, worden vrij uitvoerig in het laatste hoofdstuk de allernieuwste onderzoekingen behandeld over de Veenkoloniale haverziekte en de z.g. Hooghalensche ziekte.

Geleerde woorden en uitdrukkingen zijn zooveel mogelijk vermeden of, waar dit niet mogelijk was, verklaard, zoodat het werkje voor een ieder verstaanbaar is. Bovendien wordt de tekst verduidelijkt door ruim 50 goede afbeeldingen.

Ook deze nieuwe druk zal zonder twijfel zijn weg vinden ook onder hen, voor wie hij voornamelijk bestemd is: de praktische landbouwers.

H. W. H.